

Vergaderjaar 2024–2025

29 023

Voorzienings- en leveringszekerheid energie

Nr. 530

BRIEF VAN DE MINISTER VAN KLIMAAT EN GROENE GROEI

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 20 december 2024

Hierbij zend ik de antwoorden op Kamervragen die op 13 november 2024 zijn ingediend over de misleidende praktijken van energieleverancier Hollandse Energie Maatschappij (HEM).¹

Omdat de beantwoording van de reeds gestelde Kamervragen en recente gebeurtenissen elkaar kruisen, wil het kabinet de Kamer middels deze brief ook informeren over de ontwikkelingen rondom energieleverancier HEM en toelichten wat dit betekent voor de +/- 13.500 klanten van HEM.

Op 9 december 2024 heeft de ACM het besluit tot intrekken van de leveringsvergunningen van energieleverancier HollandsStroom (eerder handelend onder de naam Hollandse Energie Maatschappij, ook wel HEM) gepubliceerd. De ACM heeft laten weten dat HEM ernstige financiële problemen heeft en niet meer in staat is om op een betrouwbare manier energie te leveren.

Op 10 december 2024 is bekend geworden dat Clean Energy (CE) op 12 december de contracten gaat overnemen. De overdracht van het klantenbestand van HEM naar CE is intussen voltooid. Daarmee sluit ook de ACM haar procedures af en is deze casus afgerond.

Toezichtscasus HEM

Aan het besluit om de vergunningen van HEM in te trekken is een uitgebreid en intensief traject van toezicht en handhaving voorafgegaan. De ACM heeft eerder op 23 september 2023 aanvullende voorschriften opgelegd aan de aan HEM verleende vergunningen voor het leveren van elektriciteit en gas aan kleinverbruikers. De ACM heeft HEM daarnaast eerder dit jaar een boete van 1,1 miljoen euro opgelegd voor misleidende verkoop van energiecontracten. Later heeft HEM de ACM de toezegging gedaan om de tarieven met terugwerkende kracht te verlagen en klanten

¹ Aangangsel Handelingen II 2024/25, nr. 946

de mogelijkheid te bieden om gedurende een bepaalde periode kosteloos op te stappen². Ook als zij een vast contract hadden. Toen er aanwijzingen waren dat deze toezeggingen niet konden worden gehonoreerd heeft er op 5 december 2024 opnieuw een bedrijfsbezoek plaatsgevonden. De ACM heeft toen geconstateerd dat HEM acute financiële problemen heeft, zij niet meer op een betrouwbare manier energie kan leveren en besloten dat er geen andere optie was dan de vergunningen per direct in te trekken om verdere schade te voorkomen.

Procedure bij intrekken vergunning

In Nederland is het wettelijk geregeld dat in een situatie als deze de klanten van de betreffende leverancier niet zonder elektriciteit of gas komen te zitten.

De ACM start in een geval als dit een zogenaamde Supplier of Last Resort (SLR) procedure. Deze procedure garandeert dat het leveren van stroom en gas aan de klanten van een wegvallende leverancier doorgaat. Tijdens de overgangperiode, waarin er in eerste instantie gezocht wordt naar een andere leverancier die het klantenbestand wil overnemen³, kunnen klanten niet zelf overstappen. Klanten krijgen vanzelf bericht van de nieuwe leverancier over hun energiecontract en hoeven daar niets voor te doen. In dit geval heeft CE het klantenbestand van HEM overgenomen.

Procedure bij overname door nieuwe leverancier

CE, de overnemende leverancier, beschikt over vergunningen om elektriciteit en gas te mogen leveren aan kleinverbruikers. Dit houdt ook in dat zij momenteel al onder het doorlopend toezicht van de ACM vallen.

Bij een overdracht van klanten controleert de ACM daarnaast of de overnemende leverancier in staat is om deze extra op te vangen zonder afbreuk te doen aan de betrouwbare levering van energie. Hierbij kijkt zij of de leverancier ook na de overname aan de vereisten kan blijven voldoen, zowel financieel als wat betreft de inkoop van energie. Dat gebeurt in dit geval dus ook. Op deze wijze zijn de voormalige afnemers van HEM verzekerd van een betrouwbare levering van elektriciteit en gas.

Na overname van deze klanten zal de ACM haar doorlopende toezicht op de nieuwe leverancier voortzetten en blijven monitoren dat er kan worden voldaan aan de verplichtingen die verbonden zijn aan de verleende vergunning voor het leveren van energie aan consumenten.

Gevolgen voor de klanten van HEM

Klanten van HEM behouden dezelfde tarieven en voorwaarden als in hun huidige contract. Daarnaast krijgen zij een extra mogelijkheid om binnen 30 kalenderdagen hun contract op te zeggen zonder een opzegvergoeding te betalen. Wanneer zij daarna hun contract willen beëindigen, mag de overnemende leverancier een opzegvergoeding vragen (conform de daarvoor geldende regels).

Zoals gezegd zijn de klanten van HEM gedurende de overgangperiode (i.c. 9 t/m 12 december 2024) altijd verzekerd geweest van levering van elektriciteit of gas.

² ACM, toezeggingsbesluit HEM Energie, ACM/UIT/619107, 29 april 2024.

³ Als er geen overeenkomst tot overname met een andere leverancier tot stand is gekomen heeft de ACM op grond van het besluit de bevoegdheid om klanten die nog een contract hebben met de leverancier over de andere vergunninghoudende leveranciers te verdelen.

Helaas is niet uit te sluiten dat dit besluit voor sommige (voormalige) klanten van HEM wel financiële gevolgen heeft. Sommige klanten zouden nog voor 1 januari een onterechte opzegvergoeding of teveel betaalde voorschotten terugkrijgen. HEM is er nog steeds aan gehouden om voorwaarden die voorheen bestonden na te komen. HEM dient ook een eindafrekening op te leveren aan haar (oud) klanten.

Ondanks het feit dat er meermaals is ingezet op het adresseren van de situatie bij HEM, telkens met het doel ervoor te zorgen dat HEM de toezegging om haar klanten hun geld terug te betalen na zou komen, heeft dit niet kunnen voorkomen dat uiteindelijk deze conclusie getrokken moest worden.

Het is en blijft de verantwoordelijkheid van het bedrijf zelf om aan zijn verplichtingen te voldoen. Bij een eventueel faillissement zullen dergelijke betalingsverplichtingen meegenomen moeten worden door een curator, net als andere vorderingen. In dat geval bestaat het risico op financiële schade indien voormalige afnemers van de HEM nog aanspraak maken op een teveel aan eerder betaalde voorschotten of een nog te ontvangen welkomstbonus. Er bestaat echter bij de afwikkeling van dergelijke faillissementen geen garantie dat er voldoende middelen resteren in de inboedel om alle schuldeisers volledig schadeloos te stellen.

Grootverbruikers

Het kabinet acht het van belang u te melden dat de hiervoor genoemde SLR-procedure alleen ziet op de bescherming van kleinverbruikers. HEM belevert echter ook nog een zeer gering aantal grootverbruikers. Grootverbruikers worden bij een eventueel faillissement van HEM automatisch overgezet naar een balanceringsverantwoordelijke⁴. Dit betekent dat ook deze grootverbruikers niet zonder energie komen te zitten. Dat is onder andere in de Netcode Elektriciteit⁵ geregeld.

Doorkijk naar de Energiewet

De Energiewet is gericht op het zoveel als mogelijk voorkomen van dit soort situaties in de toekomst en bevat daarom een fors aantal maatregelen die de bescherming van consumenten (onder andere in een situatie als deze) verbreden en het toezicht aanscherpen.

Zo is in de Energiewet een extra benodigde capaciteit van deskundigheid voor vergunninghoudende leveranciers opgenomen, die inhoudt dat een leverancier een onafhankelijke risicomanager in dienst moet hebben. Ook krijgt de ACM de mogelijkheid om gebruik te maken van de Wet Bibob bij het toezicht om de integriteit te toetsen bij aanvraag van een nieuwe vergunning. Daarnaast krijgt de ACM ook meer handhavingsmogelijkheden om in te grijpen wanneer een vergunninghoudende leverancier die op de energiemarkt actief is zich niet aan de regels houdt. Zo kan zij een wervingsstop opleggen zodat een leverancier geen nieuwe klanten kan aannemen zolang zij de zaken niet op orde heeft.

In de Energiewet is tevens vastgelegd dat bij een verkoop van het klantenbestand, ook tijdens een SLR-procedure, alle oude contractvoor-

⁴ Een balanceringsverantwoordelijke plant o.a. de productie, het transport en verbruik van energie. Daarmee zorgt hij ervoor dat er in totaal evenveel elektriciteit op het net wordt gezet als dat er door al zijn aansluitingen wordt afgenomen.

⁵ wetten.nl – Regeling – Netcode elektriciteit – BWBR0037940 (overheid.nl)

waarden van afnemers (waaronder consumenten) meeverhuizen naar de nieuwe leverancier, inclusief voorschotten. Hiermee raken deze afnemers hun geld dus niet kwijt bij een overname door een andere leverancier.

De Minister van Klimaat en Groene Groei,
S.T.M. Hermans